

లేమంటే ప్రేమా!

- నిడదవోలు మాలతి

లేమ కాదండీ, నే చెప్పేది “లేమి” మాట.

దరిద్రపుబతుకుల్లో గల ఔన్నత్యాన్ని వేనోళ్ల పొగడే వాళ్లున్నారు. నాకెందుకో అది చాలా అసంబద్ధంగా కనిపిస్తుంది. ఇలా అసంబద్ధంగా కనిపించినప్పుడు ఓ కత రాసేస్తే నా ప్రాణం తెరిపిన పడుతుంది. అందుచేత ఇది రాసేడానికి కూర్చున్నాను.

నిజానికి నాక్కూడా ఆకళలు వేపకాయంత వున్నాయి. అందుకే నాకధకి “హాళికులైననేమి” అని పేరు పెట్టాను. అలాగే నాకు అంతగానూ నచ్చిన, నామనసులో సుస్థిరంగా నిలిచిపోయిన మరో పద్యం -

ఫలరసాదులఁ గురియవే పాదపములు
కమనీయ భూమిభాగములు లేవె పడియుండుటకు
పొసగ బిచ్చము వెట్టరె పుణ్యమతులు
ధనమదాంధులకొలువేల తాపసులకు.

(ఈపద్యంలో కూడా ముందుపద్యంలోలాగే

పొరపాట్లులుండొచ్చు. తెలిసినవారు చెప్తే దిద్దుకుంటాను)

పోతనగారిదృష్టిలో - చెట్లు పళ్లూ, కాయలూ ఇస్తాయి పొట్ట నింపుకోడానికి, సుందరమయినభూమి వుంది పడివుండడానికి. ఉత్తమఇల్లాళ్లు బిచ్చం పెడతారు. బహుశా ఇక్కడ బిచ్చం అంటే బట్టలనుకోవాలేమో. ముందు చెట్లు భోజనం ఏర్పాట్లు చేస్తాయని చెప్పేశారు కనక. దశదానాల్లో వస్త్రదానం ఒకటి కదా. ఇంతకీ అసలు మాట దినము గడుపుకోడానికి డబ్బుతో కళ్లు మూసుకుపోయిన దుర్మార్గులసేవ చెయ్యనవసరంలేదు అని.

చిన్నతనంలో అంటే - కంచంలోకి అన్నం ఎలా వస్తుంది, ఏం చేస్తే లోకంలో కీర్తిప్రతిష్ఠలు వస్తాయి అన్న కండాతిలేని రోజుల్లో - దారిద్ర్యం రోమాంటిగా కనిపిస్తుంది.

ముందొక హెచ్చరిక. నేను ఇక్కడ రాయబోతున్న నాదౌర్భాగ్యపుఆలోచనలకి ఉద్దండపండితులు మండిపడకుండా ముందే మనవి చేసుకుంటాను. పోతనగారి పాండిత్యప్రకర్షని నేను ఏమాత్రమూ కించపరచడంలేదు. నిన్న చదివినపుస్తకమే

గుర్తుండదు నాకు. అలాటిది అర్థకతాబ్జంకీతం నేర్చిన ఈపద్యాలు గుర్తుండిపోయేయంటే ఆమహాకవి దిట్టతనమే కదా.

నాకు ఈమధ్య మంచిఆలోచనలు రావడంలేదు. నాలాటివారే మరికొందరు వుండకపోతారా అన్న భరోసాతో ఇక్కడ వాచ్యం చేస్తున్నానంతే. ఈనాటి ఆర్థిక, సామాజిక పరిస్థితుల్లో మరియు పెర్సనల్ డెవలప్మెంట్ పేట్రేగిపోతున్నకాలంలో మనఆలోచనలు ఎలా వుంటున్నాయో చెప్పడానికే ఈకత.

పోతనగారి కథ చాలామందికి తెలిసిందే. ఆయన సంతత భగవత్పొంతనలో నేలబారు జీవితం గడిపిన మహానుభావుడు. ఆరోజులు అలాటివి కనక చెల్లింది ఆయనకీ, ఆయనవంటి సత్యవులకీను. అప్పట్లో కారు ఇన్నూరెన్నూ, హెల్మిన్నూరెన్నూ, ఇల్లినూరెన్నూ .. అంటూ రెక్కలు ముక్కలు చేసుకు ఆర్జించుకున్న నాలుగురాళ్లూ కొల్లగొట్టుకు పోయే భద్రతలబెడద లేనందున కావచ్చు.

మళ్ళీ కొన్ని యుగాలతరవాత గాంధీమహాత్ముడికి కూడా చెల్లింది త్రీ-పీస్ సూటులోదిలేసి, కొల్లాయిగుడ్ల చుట్టుకు దొరల్తో మంతనాలకి సిద్ధమవడం. అదే నాబోటివారు అలా వెళ్లి వుంటే, “పో, పో, దొరల్తో గాదు ఆరిబట్లరుతో మాటాడ్డానికయినా తగ్గట్టు నేడు నీవాలకం” అంటూ తన్ని తగిలేసేవారు.

అంచేత, వూసుపోకకి కొన్ని ఆలోచనలు మీముందు పెడతాను. మీక్కూడా ఊసుపోకపోతే, చదువుకోండి.

నా మొదటి ప్రశ్న- అందరూ పోతనగారిలానే ఆలోచిస్తే మహాసామ్రాజ్యాలు ఏర్పడ్డానికి అవకాశం వుండేదా?

రెండు - సకలజనులూ దరిద్రులే అయితే బిచ్చము పెట్టగల పుణ్యమతులు మాత్రం ఎక్కడుంచి వస్తారు?

అసలు ఎవరైనా దేనికోసం తాపత్రయపడతారు?

అప్రోచ్, పోతనగారు తాపసులకు అని గిరి గీసేరు కనక ఇట్టి మహాన్నత జీవనమార్గం సకలజనులకోసం కాదని తెలిసిపోతోంది. నేను పైపద్యం చదివిన రోజుల్లోనే, కాలేజీలో హెన్రీ డేవిడ్ థోరోగారి

వాలైను కూడా నాచేత చదివించబడడం జరిగింది. ఆగ్రంధరాజంలో ధోరోసార్ ఉత్సాహమయిన simple living and high thinking ని వేయివిధాల కొనియాడారు. నిజానికి మనదేశంలో నూటికి తొంభైమందికి అలాటి simple living కోరి వేడి తెచ్చుకున్నది కాదు. చాలామందికి అది జన్మహక్కు. అయినా పొరుగువాడు చెబితే వినసొంపు. High thinking మాట అడక్కుండ్డి. ఈమధ్య కొందరు ఉద్దండపండితుల వ్యాఖ్యానాలు చూస్తే, అసలు ఏ ధికి గూ వున్నట్టు లేదు. తలుచుకుంటే ఒళ్లు జలదరిస్తోంది. గొంగళిపురుగుల్ని చూసినట్టే!

అది సరే, మన ఆలోచనావిధానంలో అందీ పొందనట్టు ఎందుకుంటుందో చెప్తాను.

ఓ అయ్యకో ఓ అమ్మకో గల వజ్రవైడూర్యాలతో, నవరత్నాలతో పొదిగిన ఆభరణాలూ, రంగరంగవైభవంగా పాలసముద్రంలో పట్టుపానుపులో పవ్వళింపులూ - ఇవన్నీ గల దైవాన్ని ఆవైభవమీదికి మనమనసులు పోకుండా చెయ్యమని వేడుకుంటాం. అలా చేసినతరవాత మనకి పుణ్యం వస్తుందని. పుణ్యం వచ్చినతరవాత ఏమవుతుందంటే పుణ్యలోకాలకి వెళ్తాం. పుణ్యలోకాల్లో ఏం వుంటుందంటే రంభా వూర్వశీ నృత్యప్రదర్శనలూ, మృష్టాన్నభోజనాలూ, అష్టైశ్వర్యాలూ ... మరయితే నాకు అనుమానం, ఎప్పుడో వస్తాయని వీటికోసం ఇప్పుడెందుకు ఈ శరీరాల్ని ఎండగట్టడం? ఇప్పుడే ఇక్కడే అనుభవించేస్తే పోలా ఆ అష్టైశ్వర్యాలూ ... అదేలేండి అనుభవించడానికి వున్నవాళ్ళమాటే చెపుతున్నది.

సంగతి ఇలా వుండగా మరి ఇవ్విధమ్మున లేమికి మంగళారతులు పట్టేవారు ఎవరయివుంటారా అన్న సమస్య ఉత్సన్నమవడం సహజం.

మరోలా చెప్పాలంటే ఏదో ఒక అభిప్రాయాన్ని, ఒక జ్ఞానశకలాన్ని, నభోమండలానికెత్తేయడమో, పాతాళానికి తోక్తేయడమో ఎవరు చేస్తారు అన్నది మొదటి ప్రశ్న. ఎందుకు చేస్తారన్నది రెండో ప్రశ్న.

ఎవరు అంటే లేమి లేనివారు. అసలు లేమిలో బతుకుతూ లేమిని మెచ్చుకున్నవారు ఒక పోతనగారూ ఒక గాంధీగారూనేమో. గాంధీగారు లేమిలో పుట్టలేదు కానీ లేమిని వరించి తరించారు. కానీ నిత్యజీవితంలో కోటానుకోట్ల ప్రజలకి అది నప్పదు. ఏ బ్రిడ్జికిందో ఏ అట్టపెట్టెలోనో వొణికిపోతూ ముడుచుకుపడుకున్న హోంలెస్ మానవులని అడిగి చూడండి లేమిలో సౌఖ్యలేమిటో...

ఈమధ్య అమెరికా ఆర్థిక ప్రతిపత్తి మన్ను కరిచేక, మా విస్కాన్సిన్లో ఒక కొత్త నుడికట్టు వింటున్నాను homeless children అని. ఇంతవరకూ హోంలెస్ జనాలు ఏకాకులు మాత్రమే. ఇప్పుడు కుటుంబాలకి కుటుంబాలే దిక్కు లేకుండా పోతున్నాయి. ఆ పిల్లలు మామూలుగా వెళ్లే స్కూలికే వెళ్లే. స్థితిగతులు మారగానే సాటిపిల్లలు వాళ్ళని హేళన చేస్తున్నారని వార్త.

ఎలక్షనలయేవరకూ వార్తలు హాస్యరసస్పృరకంగా వుండి ఆనందాన్నిచ్చేవి నాకు. కానీ ఈమధ్య చాలా చిరాగ్గా వుంటున్నాయి. ఎంతెంత పెద్దవారు ఎన్ని మిలియనులూ, బిలియనులూ కుమార్గాల మూటగట్టుకున్నారో చెప్తుంటే, వాళ్ళని రక్షించడానికి ప్రభుత్వం ఎంత కృషి చేస్తోందో వింటుంటే, నాకు మతి పోతోంది. నేను మహా అయితే వెయ్యి డాలర్లు అంటే సుమారుగా వూహించుకోగలను. ఆపైన సంఖ్యలు నాకు చాలా గందరగోళంగా వుంటాయి. ముప్పై మిలియనులు కుప్ప పోసి చూస్తే ఎలా వుంటుందో విజ్యవలైజు చ యబోతే నాకు చుక్కలు కనిపిస్తున్నాయే కానీ డబ్బులు కనిపించడంలేదు.

అంచేత లేమికి ఎవరు పట్టం కడతారంటే లేమి అంటే తెలీనివారనే నిర్ణయానికి వచ్చేశాను. తమకి అనుభవంలో లేనిదాన్ని అందంగా వూహించుకునే సౌభాగ్యం కలగడానికి కూడా పెట్టి పుట్టాలి.

ఒకసారి నేను ఆరుద్రగారింటికి వాళ్ళినప్పుడు ఆయన మాటాడుతూ శ్రీశ్రీ వరద రాజేశ్వరరావుగారి కవిత్యంగురించి చేసిన వ్యాఖ్యానంగురించి చెప్పారు. శ్రీశ్రీ అన్నారుట “కొత్తకారులో బీచిరోడ్డుమీద ప్రయాణం చేస్తున్నంత హాయిగా వుంటుంది”ని.

ఆరుద్రగారు “నాకు కొత్తకారు లేదు. బీచిరోడ్డుమీద కారులో షికారు ఎలా వుంటుందో తెలీదు” అన్నారు. ఆయన ఏం మాటాడినా నెమ్మదిగా గంభీరంగా చెప్తారు. ఇంతకీ వారి వ్యాఖ్య మనం ఇచ్చే సామ్యాలు మనఅనుభవాల పరిధిలో వుంటాయని. వినేవారికి కూడా ఆఅనుభవం వుంటేనే అది అర్థం అవుతుంది. అప్పటికింకా ఇప్పుడు వున్నన్ని కార్లే కాదు స్కూటర్లు కూడా లేవు. శ్రీశ్రీ వ్యాఖ్య సామాన్యులస్థాయిలో లేదని ఆరుద్రగారి వ్యాఖ్య.

నిజానికి లేమి అంటే డబ్బే కానక్కర్లేదు. ఏకొరత అయినా కొరతే. కిందపడ్డవాడికి చెయ్యండించి, లేపి నిలబెట్టడానికి ప్రయత్నించడం మానవనైజం. స్పోర్ట్స్ కామెంటేటర్లు చూడండి. ఆపకుండా అదేపనిగా ఓడిపోతున్నవాడు గెలవడానికి మార్గాలు సూచిస్తూ వుంటారు. వారినోటిమాట చల్లగా అదే నిజమయి, ఓడిపోతున్నవాడు గెలిచే సూచనలు కనిపించగానే, రెండోవాడు ఏంచెయ్యాలో చెప్పడం మొదలుపెడతారు వాళ్లే మళ్ళీ!

అసలు ఎంచేతో కానీ కష్టాల్లోనే ఒక ఆకర్షణ వుంది. “నేనెంత కష్టపడుతున్నానో చూడండి” అంటూ చెప్పి ఒప్పించడం చాలా

సుళువు. బోలెడు సానుభూతి, సలహాలు వరదలా వచ్చేసి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసేస్తాయి మిమ్మల్ని. మనకో సామెతుంది లేనివాడు గంజిలోకి ఉప్పు లేదని ఏడిస్తే, ఉన్నవాడు పాలల్లోకి పంచదార లేదని ఏడ్చేడని. అంటే ఇద్దరివిషయంలో సిద్ధాంతరిత్యా నొప్పి సమానస్థాయిలో వుంటుందని.

సమానస్థాయి అంటే జ్ఞాపకం వస్తోంది నాకు తోచిన మరో ఉపమ. పన్నీట స్నానం చేసేవాడికి ఆ పన్నీటిస్నానం ఎంత ఆహ్లాదకరమో పందికి బురదలో పొర్లటం కూడా అంతే ఆహ్లాదకరం. అంటే అనుభవం ఒకటే. ఏది కాంక్షనీయం అంటే “ఎవరికి?” అన్నదాన్ని బట్టి అని చెప్పుకోవాలి.

యాతావాతా నేనిక్కడ నిరూపించింది ఏమిటంటే లేమి అంటే ప్రేమలేదని ఎట్టిసమయంలోనూ అనరాదు. అలాటి వ్యర్థవ్యాఖ్యతో మనం ఎవరినీ మెప్పించలేం. మెప్పించడానికి మంచిమార్గం దాన్ని గురించి రాయడమే. ఎలాగంటే, ఇదుగో, ఇలాగే. ...
